

MINISTERSTWO RODZINY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, 21 kwietnia 2022 r.

Stanisław Szwed
Sekretarz Stanu

DPS-VIII.7110.2.16.2021.OR

Pani
Anna Spurek
COO Green REV Institute

Pan
Marcin Anaszewicz
CEO Green REV Institute

Szanowni Państwo,

w kontekście postulatów Green REV Institute przekazanych do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w liście otwartym z dnia 13 kwietnia 2022 r. odnośnie uwzględnienia w treści Programu Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa 2021-2027 (dalej: FEPŻ) aspektów klimatycznych i środowiskowych, dziękuję za wyrażone przez Państwa stanowisko.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że uchwała Rady Ministrów (RM) w sprawie przyjęcia projektu programu została opracowana i przyjęta przez RM z zastosowaniem pełnej ścieżki procesu legislacyjnego, zgodnie z wymogami Regulaminu pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) oraz stosownie do postanowień zarządzenia Nr 2 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 stycznia 2014 r. w sprawie zasad prowadzenia konsultacji publicznych dokumentów opracowywanych w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej (Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 3).

Projekt programu podlegał 30-dniowym konsultacjom społecznym, został także opublikowany na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wraz z formularzem uwag, a termin ich zgłaszania upłynął z dniem 17 grudnia 2021 r. Założenia Programu były także prezentowane w trakcie tzw. *wysłuchania publicznego*, które odbyło się w dniu 1 lipca 2021 r. z udziałem 128 osób. Ponadto należy dodać, iż główne założenia programu opracowane zostały przez MRiPS we współpracy ze specjalnie do tego celu powołaną Grupą Roboczą. Doświadczenia z siedmioletniego wdrażania Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (POPŻ) oraz opinia przedstawicieli organizacji pozarządowych wchodzących w skład Grupy, zdecydowały m.in. o kontynuacji w ramach FEPŻ dotychczasowego systemu realizacji, właściwego dla programów o charakterze ogólnokrajowym (w odróżnieniu od programów regionalnych).

Centralny charakter zakupów żywności realizowanych w drodze przetargów przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa gwarantuje dostawy identycznych artykułów żywnościowych do magazynów organizacji partnerskich w całej Polsce. Ma to istotne znaczenie dla logistyki programu, zważywszy na ogromne ilości żywności przeznaczonej do dystrybucji wśród odbiorców końcowych (średniorocznie około 60 tys. ton). Skala dostaw i dbałość o zapewnienie jednolitego zestawu dla każdego odbiorcy końcowego determinuje centralny sposób dokonywania zakupów. Nie bez znaczenia pozostaje potrzeba zapewnienia równomierności dostaw do magazynów organizacji partnerskich w tych samych terminach, a tym samym przestrzeganie horyzontalnej zasady równego traktowania odbiorców końcowych.

Wyboru artykułów spożywczych do dystrybucji, dokonuje MRiPS jako Instytucja Zarządzająca, w oparciu o różne potrzeby odbiorców końcowych, po uwzględnieniu roli poszczególnych produktów w zrównoważonej diecie oraz po uprzednim zasięgnięciu opinii Zespołu Doradczego, w tym organizacji partnerskich odpowiedzialnych za dystrybucję żywności. Dobór artykułów spożywczych opiera się na zachowaniu proporcji pomiędzy poszczególnymi grupami produktów (warzywa i owoce, artykuły skrobiowe, mleczne, mięsne, cukier, tłuszcze), wynikającej z tzw. *piramidy zdrowego żywienia*. Uzgodniony w ten sposób zestaw artykułów jest uwzględniany w treści *Wytycznych Instytucji Zarządzającej* i stanowi podstawę do przeprowadzenia postępowania przetargowego przez KOWR.

Przedstawiciele organizacji partnerskich - praktycy bezpośrednio współpracujący z osobami potrzebującymi, wskazują na wysoką ocenę przez odbiorców końcowych takich podstawowych produktów jak m.in. ser, mleko, przetwory rybne i mięsne (konserwy rybne, szynka wieprzowa i drobiowa, paszтет). Wspomniane produkty charakteryzują się z jednej strony znaczną trwałością, z drugiej zaś nie wymagają zapewnienia szczególnych warunków przechowywania, co jest niezwykle istotne z uwagi na długi cykl dystrybucji, a także ograniczone możliwości niektórych mniejszych organizacji partnerskich (np. brak sprzętu chłodniczego). Produkty świeże, pomimo niewątpliwych walorów odżywczych, narażone byłyby na szybkie zepsucie i tym samym na zmarnowanie, co byłoby niezgodne z podstawową zasadą efektywności wdrażania funduszy. Próba odpowiedzi na te ograniczenia jest uwzględnienie w treści FEPŻ nowej operacji polegającej na wsparciu dystrybucji żywności pochodzącej z darowizn, a więc również artykułów z krótką datą przydatności do spożycia w tym owoców i warzyw, tak aby trafiły do odbiorców programu zamiast ulec zmarnowaniu.

Podkreślenia wymaga, iż wspomniane powyżej praktyczne aspekty realizacji FEPŻ nie stoją bynajmniej w sprzeczności z priorytetem zapewnienia żywności wysokiej jakości. Skrótowość i syntetyczny charakter zapisów zawartych w projekcie FEPŻ wynika wyłącznie z formalnych ograniczeń, tj. ujednoliconej formy treści wszystkich programów współfinansowanych z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego i ograniczenia liczby znaków dla poszczególnych sekcji¹. Szczegółowe uregulowania dotyczące wymogów

¹ Zgodnie ze wzorem załącznika V do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (tzw. rozporządzeniem ogólnym).

jakościowych odnośnie artykułów dystrybuowanych w ramach FEPŻ pozostaną – tak jak dotychczas – przedmiotem krajowych dokumentów wdrożeniowych, w tym Wytocznych IZ oraz dokumentacji przetargowej i umów zawieranych z Wykonawcami dostaw.

Należy również zaznaczyć, iż aspekty klimatyczne i środowiskowe w ramach FEPŻ koncentrują się przede wszystkim w tzw. działaniach towarzyszących pomocy żywnościowej. Na przestrzeni wdrażania PO PŻ w warsztatach uczestniczyło średniorocznie ok. 150 tys. osób. Tematyka działań obejmowała m.in. przeciwdziałanie marnowaniu żywności, oszczędne gospodarowanie zasobami, a także podstawy zdrowego i zrównoważonego odżywiania. Celem warsztatów jest właśnie kształtowanie świadomości odbiorców programu i pomoc w kształtowaniu właściwych nawyków w codziennym funkcjonowaniu. Dotyczy to również budowania świadomości konsumenckiej co do dokonywania właściwego wyboru artykułów spożywczych podczas zakupów, w tym żywności nieprzetworzonej, produkowanej lokalnie, itd. Działania towarzyszące to bardzo istotne narzędzie edukacyjne, dlatego w ramach FEPŻ będzie ono kontynuowane i rozwijane.

Reasumując należy podkreślić, że obowiązujące regulacje prawne wyznaczają ramy realizacji FEPŻ, w obrębie których niezbędne jest zapewnienie równowagi pomiędzy efektywnością – a więc zaspokojeniem potrzeb odbiorców końcowych w ramach dostępnej na ten cel alokacji środków finansowych – a jakością. Priorytetem pozostaje zatem dostarczenie żywności różnorodnej, o wysokich walorach odżywczych i dobrej jakości, a przy tym trwałej i nienarażonej na zmarnowanie w procesie dystrybucji.

Jednocześnie deklaruję, że MRiPS opracowując dokumenty wdrożeniowe FEPŻ podda analizie możliwe sposoby jak najszerzego uwzględnienia aspektów środowiskowych i klimatycznych w procesie dokonywania zakupów żywności do dystrybucji w ramach programu.

Z wyrazami szacunku,

Stanisław Szwed

Sekretarz Stanu

*/-podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/*